

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY

№1 (67), 2023

RE

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ / REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY №1 (67), 2023

www.reproduct-endo.com

DOI: 10.18570/2411-1295

Видається за підтримки:
НАМН України
Асоціації акушерів-гінекологів України
Асоціації гінекологів-ендокринологів України

Журнал включений до переліку спеціалізованих наукових видань України в галузі медичних наук (категорія «А», Наказ МОН України №420 від 15.04.2021 р.). У виданні можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт.

Всі статті, що надійшли до редакції, проходять багатоступінчате рецензування, зауваження рецензентів надсилаються автору без зазначення імен рецензентів.

Журнал реферується Інститутом проблем реєстрації і інформації НАН України. Електронна версія розміщується на порталах EBSCO і Elsevier та на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Свідчення про реєстрацію друкованого засобу масової інформації
№ KB 24466-14406ПР від 24.02.2020 р
Рекомендовано вченою радою
ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України».
Протокол №4 від 23.03.2023 р.

ГОЛОВНІ НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ЗАПОРОЖАН Валерій Миколайович

д. мед. н., професор, академік НАМН України, президент Асоціації акушерів-гінекологів України

АНТИПІКІН Юрій Геннадійович

д. мед. н., професор, академік НАМН України, директор ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України»

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ВЕНЦІКІВСЬКИЙ Борис Михайлович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

КАМІНСЬКИЙ В'ячеслав Володимирович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, завідувач кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

ТРОНЬКО Микола Дмитрович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, академік НАМН України, віцепрезидент НАМН України, директор Інституту ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України

РЕЗНІКОВ Олександр Григорович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, академік НАМН України, завідувач відділу ендокринології репродукції та адаптації Інституту ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ТАТАРЧУК Тетяна Феофанівна

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, заступник директора з наукової роботи, завідувачка відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України»

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ПЕДАЧЕНКО Наталія Юрівна

д. мед. н., професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

ВІДПОВІДАЛЬНІ РЕДАКТОРИ

КОСЕЙ Наталія Василівна

д. мед. н., головний науковий співробітник відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України»

КАЛУГІНА Людмила Вадимівна

д. мед. н., провідний науковий співробітник відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Авраменко Т.В.

д. мед. н., професор, Україна

Anagnostis P.

д. мед. н., Греція

Бенюк В.О.

д. мед. н., професор, Україна

Березенко В.С.

д. мед. н., професор, Україна

Бойчук А.В.

д. мед. н., професор, Україна

Булавенко О.В.

д. мед. н., професор, Україна

Гладчук І.З.

д. мед. н., професор, Україна

Graziottin A.

професор, Італія

Грищенко М.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Дронова В.Л.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська З.М.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська Ю.О.

д. мед. н., професор, Україна

Жабченко І.А.

д. мед. н., професор, Україна

Задорожна Т.Д.

д. мед. н., професор, Україна

Корнацька А.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Локшин В.Н.

д. мед. н., академік НАН РК, професор, Казахстан

Макацарія О.Д.

д. мед. н., академік РАН, професор, РФ

Марічереда В.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Маркін Л.Б.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Медведь В.І.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Педаченко Н.Ю.

д. мед. н., професор, Україна

Пирогова В.І.

д. мед. н., професор, Україна

Подольський В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Радзинський В.Є.

д. мед. н., професор, РФ

Revelli A.

професор, Італія

Рожковська Н.М.

д. мед. н., професор, Україна

Скрипченко Н.Я.

д. мед. н., професор, Україна

Засновники

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'яновича НАМН України»
ТОВ «Трилист»

Головний редактор

Татарчук Т.Ф.

Видавець

ТОВ «ТРИЛИСТ»

Генеральний директор

Плошенко М.Г.

Директор

Ракоїд Г.Б.

Відділ реклами

Тел.: +38 (067) 917-74-51
+38 (066) 770-82-98
trilist_rek@ukr.net

Передплата

trilist_mag@ukr.net

Відділ реєстрації та рецензування статей:

rescorpus@ukr.net

Адреса редакції

01030,
Україна, Київ,
вул. Б. Хмельницького, 42
ТОВ «Трилист»
Тел.: +38 (067) 917-74-51
Email: trilist_mag@ukr.net

Верстка та макетування

ФОП Замогильна О.О.

Підписано до друку

23.03.2023 р.
Замовлення № 29

Наклад

7 000 прим.

Періодичність видання

6 номерів на рік

Надруковано у друкарні

ТОВ «САЮР ГРУП»
03038, м. Київ,
вул. Нововокзальна, 8

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

Scopus, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCs, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PIHЦ)
<http://reproduct-endo.com/indexing>

Статті, надруковані в журналі «Репродуктивна ендокринологія», рецензовані. Редакція може надрукувати матеріали, не поділяючи думку автора. За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Матеріали з позначкою публікуються на правах реклами. Позначка використовується для публікації рекламного характеру, що містить інформацію про медичні лабораторії, послуги медичних клінік, медичну апаратуру тощо, зокрема лікарські засоби, що не внесені до переліку заборонених для рекламування. Публікації з позначкою містять інформацію про лікарські засоби й призначені для медичних та фармацевтичних працівників. Правовий режим інформації, викладеної в цьому виданні або представленій для розповсюдження на спеціалізованих заходах з медичної тематики, передусім визначається Законом України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР «Про лікарські засоби». Відповідальність за зміст рекламних та інформаційних матеріалів несуть особи, які пропонують вказані матеріали для розміщення в журналі. Передрук матеріалів можливий лише з дозволу ТОВ «Трилист». Захищено авторським правом. Рукописи не повертаються.

**УНІВЕРСАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ
АДАПТОГЕН ЗІ СНОДІЙНИМ
ЕФЕКТОМ**

- ✦ **Нормалізує зміну сну і неспання**
- ✦ **Нормалізує циркадні ритми**
- ✦ **Підвищує розумову і фізичну працездатність**
- ✦ **Зменшує прояви стресових реакцій**
- ✦ **Чинить на організм імуномодулюючу дію**

Скорочена інструкція з медичного використання:

Діюча речовина: melatonin; 1 таблетка містить мелатоніну 3 мг.
Фармакогруппа: мелатонін. Снодійні та седативні препарати. Агоністи рецептора мелатоніну. **Показання.** Для профілактики та лікування розладів циркадного ритму «сон-неспання» при зміні часових поясів, що проявляється підвищеною стомлюваністю; порушення сну, включаючи хронічне безсоння функціонального походження; безсоння у людей літнього віку (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та гіперхолестеринемії); для підвищення розумової та фізичної працездатності, а також полегшення стресових реакцій та депресивних станів, що мають сезонний характер. Підвищений артеріальний тиск та гіпертонічна хвороба (I-II стадії) у хворих літнього віку (у складі комплексної терапії). **Протипоказання.** Підвищена чутливість до компонентів препарату. Аутоімунні захворювання, лімфограулематоз, лейкоз, ліффома, мієлома, епілепсія, цукровий діабет. Одночасне застосування інгібіторів моноаміноксидази, кортикостероїдів, циклоспорину. **Спосіб застосування та дози.** Для лікування Віта-мелатонін® призначають внутрішньо дорослим від 3 мг до 6 мг (1-2 таблетки) на добу. Таблетки слід приймати за 30 хв до сну щодня, бажано в один і той же час. Курс лікування триває до відновлення фізіологічного ритму «сон-неспання», але не більше 1 місяця. У разі застосування з профілактичною метою дозу препарату та тривалість його застосування визначає лікар залежно від індивідуальних особливостей пацієнта та перебігу захворювання. Зазвичай приймають по 1-2 таблетки на добу за 30 хв до сну, бажано в один і той же час, протягом 2 місяців з тижневою перервою між курсами (курс застосування – 1 місяць). Для лікування хронічних порушень сну (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та/або гіперхолестеринемії) у пацієнтів літнього віку препарат призначають у мінімальній ефективній дозі 1,5 мг (1/2 таблетки) один раз на добу, таблетки приймають за 30 хв до сну. При недостатній ефективності дозу збільшують до 3 мг. Відміну препарату слід проводити поступово, зменшуючи дозу протягом 1-2 тижнів. За такою ж схемою препарат приймають пацієнти літнього віку при підвищеному артеріальному тиску та гіпертонічній хворобі. Препарат можна застосовувати протягом 3-6 місяців з інтервалами по 1 тижню між місячними курсами лікування. **Особливості застосування.** Не застосовувати жінкам, які планують вагітність, у зв'язку з певною контрацептивною дією мелатоніну. При застосуванні Віта-мелатонін® слід уникати яскравого освітлення. У пацієнтів з цирозом печінки рівень метаболізму мелатоніну знижений, тому застосовувати препарат цим хворим потрібно з обережністю. **Упаковка.** По 10 таблеток у білестері; по 3 білестери в паці. **Категорія відпуску.** За рецептом.

Інструкція з медичного використання препарату Віта-Мелатонін.

Реєстраційне посвідчення № UA/7898/01/01 з 21.11.2017
Перед використанням уважно ознайомтесь з інструкцією.
Інформація для медичних і фармацевтичних працівників.

КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД
Якість без компромісів!

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ КЛІМАКТЕРІЮ

Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Менопаузальні порушення та інші розлади в перименопаузальному періоді»
Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 червня 2022 року № 1039 8

Медична допомога жінкам у період менопаузи
Клінічна лекція для лікарів загальної практики – сімейних лікарів
О.М. Барна, О.О. Єфіменко, Н.В. Косей та ін. 30

ПУХЛИНИ ТА ПЕРЕДПУХЛИННА ПАТОЛОГІЯ

Оптимізація оперативного лікування міоми матки у жінок з ожирінням та метаболічним синдромом
Н.В. Косей, Т.Ф. Татарчук, К.Д. Плаксієва та ін. 40

Можливості мультипараметричного ультразвукового дослідження в діагностиці й оцінюванні лікування *Vitex agnus-castus* пацієнок із мастодінією та мастопатією
Ж.М. Макарова, О.А. Федусенко 47

ГІНЕКОЛОГІЯ

Проблема рецидивного бактеріального вагінозу: сучасні стратегії
Т.Ф. Татарчук, Н.Ф. Захаренко, І.П. Маноліяк та ін. 56

Синдром полікістозних яєчників: компетенції сімейного лікаря
В.В. Артьоменко, В.І. Величко, Д.О. Лагода та ін. 63

Особливості ведення хворих на аденоміоз жінок репродуктивного віку в постковідному періоді
А.В. Булгар, М.Б. Запорожченко 68

Архіметра: візуалізаційні аспекти сполученої патології ендометрію та міометрію
І.З. Гладчук, Н.М. Рожковська, В.Г. Марічерета та ін. 74

ВАГІТНІСТЬ ТА ПОЛОГИ

Активність P65-субоддиниці ядерного чинника NF-κB та співвідношення T-хелперів I та II типу у вагітних із плацентарними порушеннями й передчасною пологовою діяльністю
І.Б. Венціківська, В.І. Купчік 79

Вплив медикаментозної корекції слабкості пологової діяльності на акушерські ускладнення та стан новонароджених
В.В. Біла, В.О. Голяновський, А.В. Макарова 84

Комбінована методика корекції істміко-цервікальної недостатності: використання перфорованого акушерського песарію доктора Арабін та різних форм таблетованого мікронізованого прогестерону
О.М. Носенко, Ф.О. Ханча, Г.В. Рутинська 90

Корекція плацентарної дисфункції в I триместрі вагітності як метод профілактики затримки росту плода
О.В. Кравченко 102

Плацентарні порушення у вагітних – переміщених осіб в умовах персистентного стресу
І.А. Жабченко, Т.Д. Задорожна, С.В. Тертична-Телюк та ін. 107

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Bioethics in a transformation society on the example of the legal regulation
Literature review
M.M. Blikhar, I.M. Zharovska, N.V. Ortynska 115

CONTENTS

MANAGEMENT OF MENOPAUSE

Unified clinical protocol of primary, secondary (specialized), tertiary (highly specialized) medical care "Menopausal disorders and other disorders in the perimenopausal period" Order of the Ministry of Health of Ukraine dated June 17, 2022 No. 1039	8
Health care for women in menopause <i>Clinical lecture for general practitioners – family doctors</i> O.M. Barna, O.O. Yefimenko, N.V. Kosei et al.	30

TUMORS AND PRE-TUMOR PATHOLOGY

Optimization of surgical treatment of uterine myoma in women with obesity and the metabolic syndrome N.V. Kosei, T.F. Tatarchuk, K.D. Plaksiiieva et al.	40
Possibilities of multi-parameter ultrasonography in diagnostic and evaluation of <i>Vitex agnus-castus</i> treatment of patients with mastodynia and mastopathy Z.M. Makarova, O.A. Fedusenko	47

GYNECOLOGY

The problem of recurrent bacterial vaginosis: modern strategies T.F. Tatarchuk, N.F. Zakharenko, I.P. Manoliak et al.	56
Polycystic ovary syndrome: the competence of a family doctor V.V. Artyomenko, V.I. Velychko, D.O. Lahoda et al.	63
Features of the management of reproductive aged women with adenomyosis in the post-COVID periods A.V. Bulhar, M.B. Zaporozhchenko	68
Archimetra: imaging aspects of combined pathology of the endometrium and myometrium I.Z. Hladchuk, N.M. Rozhkovska, V.H. Marichereda et al.	74

PREGNANCY AND CHILDBIRTH

NF-KB P65-subunit activity and T-helpers 1 / T-helpers 2 ratio in pregnant women with placental disorders and premature labor I.B. Ventskivska, V.I. Kupchik	79
Impact of medication correction of labor weakness on obstetrical complications and newborn status V.V. Bila, V.O. Golianovskiy, A.V. Makarova	84
Combined method of the cervical insufficiency correction: Dr. Arabin vaginal perforated obstetric pessary and various forms of tableted micronized progesterone O.M. Nosenko, F.O. Khancha, H.V. Rutynska	90
Correction of placental dysfunction in the first trimester of pregnancy as a method of preventing fetal growth retardation O.V. Kravchenko	102
Placental disorders in displaced pregnant women who are in persistent stress I.A. Zhabchenko, T.D. Zadorozhna, S.V. Tertychna-Teliuk et al.	107

HEALTH CARE

Bioethics in a transformation society on the example of the legal regulation <i>Literature review</i> M.M. Blikhar, I.M. Zharovska, N.V. Ortynska	115
---	-----

ШВИДКА ДІАГНОСТИКА ХРОМОСОМНИХ АНОМАЛІЙ ВІД ДІЛА!

- Точність, якість та достовірність результатів
- Швидкість виконання досліджень
- Висока кваліфікація цитогенетиків

Гаряча лінія для лікарів: www.dila.ua

☎ 0 800 219 696

[f dila.ua](https://www.facebook.com/dila.ua)